

HELYISMERETI TÁBOR

HELYISMERETI TÁBOR

Az első pár sor az olvasókhoz...

MIÉRT KÖNYVTÁMASZ?

– **könyvtámasz** (főnév):

Könyvespolcon vagy asztalon sorban felállított könyvek szélsőjénél alkalmazott támasz a ledőlés, eldőlés megakadályozására.

(Magyar nyelv értelmező szótára)

Szokták mondani egyesekre: „az élete egy nyitott könyv”.

Mindegyikünk más és más felfedezni való világot rejt.

Személyesen és közösségben is olyan úton vagyunk, ahol támpont, támogatás nélkül elvethetjük a célunkat.

De a **könyv** maga is lehet támasz, támpont, ahogy a **könyvtár** és a **könyvtáros** is.

Támogatnak és eligazodást nyújtanak, informálnak és formálnak.

Szükségünk van rájuk.

Szükségünk van rájuk?

Valljuk, hogy igen.

HORVÁTH JÁNOS

Kaposvár

Kedves Olvasóink és Könyvtáros Kollégák!

Idén is két megjelenést terveztünk, ami ha nehezen is, de összeállt. Próbáltunk ezekben a számokban is egybegyűjteni minél több információt, ami nekünk és rólunk, a megye könyvtáiról, a kistélepülések életéről, és sok más érdekességről szól. Mostani számunkban bemutatjuk nektek, hogy zajlott helyismereti táborunk, milyen programokat tartottak vidéken és helyben, valamint a gyerekkönyvtárunk színes nyári életébe is bepillantottok. Szót ejtünk a pályázatról és egy kis téli hangulatot idéző érdekességről.

Lapunk célja továbbra is az, hogy felhívja a figyelmet a különféle könyvtártípusokban folyó sokszínű munkára. Bemutakozási lehetőséget kívánunk biztosítani minden könyvtárnak; a nagyoknak éppen úgy, mint az egészen apróknak. Várjuk élménybeszámolókat, bemutatkozó írásaitokat (akár olvasóktól, fenntartótól is), amelyekből a lap olvasói megismerhetik a könyvtárban folyó munkát, az ott dolgozó könyvtárost, és általa inspirálódhatnak is.

■ A SZERKESZTŐK

Kiadó:

Takáts Gyula Megyei Hatókörű Városi Könyvtár
7400 Kaposvár, Csokonai u. 4.

Tel: +36 82 527-350 ■ Fax: +36 82 527-358

<http://www.mvkkvar.hu/index.php/hu/>

Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer

Tel.: 06-82/527-357, 06-30/205-7194

kszr@konyvtar.mvkkvar.hu

Felelős kiadó:

Horváth Péter igazgató

horvath.peter@konyvtar.mvkkvar.hu

A „Könyvtámasz” logót szerkesztette:

Varga Dávid, varga.david@konyvtar.mvkkvar.hu

Szerkesztők:

Biszvurmné Mózs Éva,
mozs.eva@konyvtar.mvkkvar.hu

Egyed Nándor,
egyed.nandor@konyvtar.mvkkvar.hu

Horváth János, janos@konyvtar.mvkkvar.hu

Németh Gabriella, gabi@konyvtar.mvkkvar.hu

Szőke Henrietta, hetti@konyvtar.mvkkvar.hu

Varga Dávid, varga.david@konyvtar.mvkkvar.hu

Virág Erzsébet,

rendezvenyszervezo@konyvtar.mvkkvar.hu

Zsidákovits Zita, petofikt@konyvtar.mvkkvar.hu

ISSN: 2732-1509

Pethő Nyomda Kft.

7400 Kaposvár, Fő utca 57.

Telefon: 06/82-415-715

Megjelenik félévente

Készült 250 példányban

Online is elérhető: www.mvkkvar.hu

és <http://somoegyskr.hu/> oldalon

KSZR országos konferencia Jász-Nagykun-Szolnok megyében

Kétnapos szakmai konferencián vettünk részt 2021. szeptember végén Horváth Péterrel, Schmidtné Bakó Tündével és Szel-Hoffman Anitával. A rendezvény a szolnoki Garden Hotelben került megrendezésre, ahol a szakmai programok mellett a vendéglátás is magas színvonalat képviselt. A helyi országgyűlési képviselő, Dr. Kállai Mária nyitóbeszédében rávilágított, hogy Szolnokon mennyire aktív kulturális élet folyik, és hogy ennek a pezsgő életnek a város kulturális intézményei is nélkülözhetetlen részét képezik.

A továbbiakban előadásokat hallottunk a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer múltjáról, jelenéről és jövőjéről. Érdekes volt hallani, hogy míg 2006-ban 58 könyvtárral indult a könyvtárellátó rendszer, ad-

ig 2021-re 2692 községben segíti a KSZR a könyvtári szolgáltatást. Ezzel az 1000-nél kevesebb lakossal rendelkező települések nagy részében a megyei könyvtárak támogatásával működnek a könyvtárak. Czákóné Gacov Katalin bemutatta a JNSZ megyei KSZR működését, majd az ízletes ebéd után a minőségbiztosításra terelődött a szó: Tózsér Istvánné az etalonnak számító egri könyvtár minőségirányítási módszereit ismertette. Kiss Gábor zalaegerszegi könyvtárigazgató rámutatott, hogy milyen eltérések és azonosságok vannak a megyék KSZR gyakorlatában, Rakonczás Szilvia békéscsabai igazgató pedig a Békés megyei szolgáltatóhelyek program-szolgáltatásáról tartott érdekes előadást. Délutáni szabadidős programként a szolnoki Rep-Tárat tekin-

tettük meg, amely egyedülálló repuléstörténeti kiállítóhely Közép-Kelet-Európában. A sok interaktív eszköznek és látványos eleményelemnek köszönhetően mindannyian találtunk kedvünkre való elfoglaltságot. A nap vacsorával és kötetlen beszélgetéssel zárult.

A konferencia második napján két szolgáltató helyet tekintettünk meg. Jászsószentgyörgyön egy mintaprogramot is kipróbálhattunk, amelyet Tuska Mária coach tartott a könyvtárban. Jászfelsőszentgyörgyön welcome pálinkával és pogácsával vártak. A könyvtár bemutatása során kihangsúlyozták a jó kapcsolatot a művelődési házzal.

■ VEIZER ANITA
Kaposvár

Sokrétű feladatok

A TGYMHVK HÁLÓZATI OSZTÁLYÁNAK MINDENNAPJAI

Amikor egy ismerős megkérdezi, hogy mivel telik a munkaidőm azon kívül, hogy könyveket kölcsönzök és az olvasóknak segítök, akkor elmondom neki, hogy könyvet pont nem kölcsönzök és az olvasóknak is csak átvitt értelemben segítök. A hálózati osztály munkája nem az olvasók közvetlen kiszolgálásáról szól, hanem a megye könyvtárosainak munkáját segítjük könyvtári dokumentumokkal és szakmai tanácsadással, rendezvényszervezéssel.

Év elején 229 könyvtári szolgáltatóhely statisztikáját készítjük el és rögzítjük az online felületen, valamint ellenőrizzük a megyében önállóan működő könyvtárak beküldött adatait. Ezután jöhet a munkaterv és beszámoló összeállítása a polgármestereknek és az EMMI-nek, pihenésképpen könyvet rendelünk a könyvtárainknak. Mindeközben az osztályon dolgozó feldolgozó munkatársak állományba veszik és előkészítik számunkra az újonnan érkezett dokumentumokat. Ahogy elkezdene érkezni a megrendelt könyvek, mi is útra kelünk és eljuttatjuk őket a kistéleplési könyvtárakhoz. Az év további részében szakmai napokat és

tanfolyamokat szervezünk, megyei és országos szakmai napokon veszünk részt. A posta folyamatosan szállítja az új könyveket, amiket a kollégák feldolgoznak, mi pedig 6 városi könyvtár közreműködésével szállítunk ki a megye legtávolabbi sarkába is. A könyvtárosok kérhetnek kreatív alapanyagokat a kézműves foglalkozásokhoz, ezek beszerzése és a csomagok összeállítása is az osztályon dolgozók feladata. A folyamatos frissítéseknek köszönhetően a Huntéka integrált rendszerünk is állandóan ellát minket javítandó rekordokkal.

A munkánk szerves részét képezik a leltárak, amelyek segítenek kiszakadni az addigi mókuserékből – bele egy másikba. A szolgáltatóhelyek saját állománya még nincs teljes egészében vonalkódos, így a dokumentumok az állományellenőrzések alkalmával kapják meg az egyedi azonosítókat. Ezek segítségével az egyelőre papíralapú, lassú leltárak egyszer majd pörgős, lappal végzett munkává válnak, megkönnyítve az irodában végzett elő- és utómunkákat is.

■ VEIZER ANITA
Kaposvár

SENKI NEM SZÜLETIK KÖNYVTÁROSNAK...,

... de ha akarjuk, lehetünk azok. Hogy emberi, személyiségből fakadó készségeinket még hatékonyabbá tegyük mások javára, képeznünk kell magunkat. Nincs ez másképpen a mi házunk táján sem. Ezért is tartunk rendszeresen képzéseket Somogy megye kistépelüléseinek könyvtári munkát végző, de könyvtárosi szakképzettséggel nem rendelkező munkatársainknak.

A jelenleg zajló 20 órás tanfolyamon 30 község könyvtári dolgozói találkozhatnak szakmánk szépségeivel és tudásanyagával, valamint egymással. Elméleti és gyakorlati tudnivalókkal gazdagodhat mindenki, hogy igazán szakszerűen végezhesse a feladatát a saját könyvtárában.

A tanfolyam többek között érinti a könyvtári rendszer jogi szabályozását, a munkanapló és beiratkozási napló ve-

zetését. Szól arról, hogyan tároljuk és gondozzuk a könyvtár állományát, segítséget ad helyismereti gyűjtemény létrehozásához, gyarapításához, valamint ötleteket ad rendezvények szervezéséhez és lebonyolításához.

Szakmai vezető:

Schmidtne Bakó Tünde, előadók: Horváth Péter, Kiss Adrián Marcell, Nagy Gabriella, Szél-Hoffman Anita, Vezizer Anita, Haászne Apáti Andrea, Horváth Roland, Barabás Tamásné, Varga Dávid, Kiss Balázs, Hertelendy Helga, Virág Erzsébet, Egyed Nándor, Horváth Zita, Szegvári Józsefné és dr. Gombos Péter.

■ HORVÁTH JÁNOS
Kaposvár

Kirándulás – Tata és környéke

Kihasználva a korlátozások enyhülését és a kora őszi jó időt a Somogy Megyei Szervezet két év szünet után ismét szakmai utat szervezett. A helyszín szinte adta magát, hiszen a pandémia miatt az év első felében megnyílt tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtárnak csak egy szűk körben megtartott megnyitója volt, így a könyvtárosoknak sem volt alkalmuk megtekinteni az intézményt.

Az eredeti terv az volt, hogy a megyei téka mellett a tatabányai városi könyvtárat is meglátogatjuk – ha már látnivalóért úgyis a vizek városát keressük fel –, de a tatabányai könyvtár éppen költözés előtt áll, ami indokolt is a jelenlegi állapotokat látva, így a hivatalos könyvtárlátogatást egy későbbi kirándulásra halasztottuk. A 2014-ben a könyvtár előtt felállított biblioboxot viszont szeretnénk volna megtekinteni és meghallgatni a kollégák tapasztalatát erről a napjainkban is csak kevés helyen elérhető eszlekről, de végül ez is elmaradt.

Az odaút jó hangulatban telt, köszönhető ez részben annak is, hogy sok kolléga hosszú kihagyás után találkozott ismét, hiszen az elmúlt időszakban nem csupán az egyesületi események, de az egyéb szakmai programok is elmaradtak. Volt mit bepótolni mindnyájunknak. A buszon spontán csoportok alakultak, ahol a tagok egymásnak mesélték a mögöttünk lévő időszak nehézségeit és sikereit.

A két évvel ezelőtti szabály most is remek ösztönző volt. Eszerint, aki a megbeszélte időn túl érkezik vissza a buszhoz, az írja a beszámolót. (Itt azonnal meg kell jegyezni, hogy jelen cikk írója és a szabály kitalálója nem késés miatt veti papírra a sorokat, hanem éppen azért, mert nem akadt olyan ember, aki ne ült volna az indulás előtt egy perccel a helyén, így a feladat nem volt egyértelműen delegálható.)

A Somogy Megyei Szervezet tagjai már megszokhatták, hogy az út szervezésének oroszlánrészét nyugdíjas tagtársunk, Buzási Éva vállalja magára, és egyúttal ő a csapat idegvezetője is ott, ahol nincs más lehetőség. Neki köszönhetően már

az odaúton sok információt tudhattak meg a résztvevők Komárom-Esztergom megye településeiről és a környező látnivalókról. Ezek a menet közben szerzett információk többünknek jól jöttek, mert valamiért Tatabánya és környéke sokak életéből kimaradt eddig. A nap végén többen megjegyezték, hogy hosszabb időre, pihenés céljából is szívesen térnek majd vissza Tatára és környékére. Évának köszönhetően pedig sok-sok olyan látnivalóval is tudnak tervezni, ami nem a felkeresett két városban található.

A József Attila Megyei Könyvtárban az igazgató, Mikolasek Zsófia köszöntött bennünket néhány kollégájával. Habár vezetői teendői hamar elszóltatták, megtisztelő volt, hogy ő kezdte a szóbeli információátadást, és élvezetes stílusban ismertette meg csapatunkat az „új könyvtár” születésének körülményeivel.

Tőle tudtuk meg, hogy az „új könyvtár” nem is új, hiszen a pályázat, ami a beruházást lehetővé tette, könyvtár-bővítésre adott lehetőséget, ezért új impozáns egységekkel egészítették ki a régi könyvtárpépület megmaradt részeit. Sajnos ez nem a legjobban sikerült, de erről majd később szövel.

A könyvtár-bővítés első kulcsmomentuma az volt, hogy a modern városok programban végrehajtandó feladatok összeírása után a Tatán tartózkodó Miniszterelnök Úr megkérdezte, van-e még szükség valamire. Erre válaszul jegyezte meg a helyi parlamenti képviselő, hogy egy könyvtár is jó lenne. Állítólag a történetet az is alátámasztja, hogy a géppel megírt programter-

ven a lap szélére kézírással van felírva a könyvtár fejlesztése.

A szakmának ebből az anekdotából egyértelműen azt kell látnia, hogy gyakran nem elég csak „az átlagemberek” tömegét bevonítani a könyvtárba, hogy statisztikai számokkal kápráztassuk el a fenntartót. Szükséges olyan akciókat is kitalálni, amivel a fenntartót közvetlenül szólíthatjuk meg és tehetjük könyvtárhatalmossá. Sosem lehet tudni, mikor jön jól, ha egy döntéshozó gondolatai között jó helyen van a könyvtár is.

Az igazgatói köszöntő után Dr. Horváth Géza helytörténész mutatta be a könyvtár múltját a kezdetektől napjainkig. A képes vetítésnek és a színes történeteknek hála meggyőződünk róla, hogy valóban ideje volt a korszerűsítésnek. Ezután pedig tátott szájjal követtük Török Csabát és Nász Jánost az épületben, aminek addigra már az előtere is ámulatba ejtett bennünket.

Megkockáztatom, az előtérben tett, immáron vezetett bemutatón a későbbiekben sem tett túl semmi. Török Csaba azt a könyvautomatát mutatta be, ami rögtön belépéskor „köszönti” a látogatókat.

A gép elhelyezése nem véletlen, hiszen – akárcsak egy bankfiókban – a szelfőgőbe az intézmény nyitva tartásán túl is be lehet menni, amihez a könyvtártagok olvasójegyüket használhatják. Az ott álló impozáns, könyv alakú automatánál pedig lehetőség van a kölcsönzött dokumentumok visszaadására és a csomagautomaták működése szerint előre kikért dokumentumok kölcsönzésére is. Az RFID technológiának köszönhetően a kikölcsönzés és a visszavétel pontosan dokumentálható még akkor is, amikor a könyvtár személyzete éppen az igazak álmat alussza odahaza.

Persze attól, hogy ez a modern gépezet nyugtázt le bennünket a leginkább, az épület további részeiben is volt mire rácsodálkozni.

A tájékoztatópult melletti kölcsönző automata egy újabb high-tech eszköz volt, amire irigykedhettünk, de olyan egysze-

rű ötletek láttán is felkiáltottunk, mint az ifjúsági részleg tematikus könyvválasztó lapjai, amik egy-egy jól ismert sziluettel dobták fel a részleget (Darth Vader, sárkány, Batman stb...). A letisztult belső terekben fejünket forgatva álmétködtünk, de a külső terek is hasonló reakciókat váltottak ki. Az épület ugyanis több teraszszal is rendelkezik. Közülük a közös kedvenc az ifjúsági részleg melletti volt, ahol keretre feszített függőágyakban heverve lapozgathatják a könyvtári dokumentumokat a látogatók.

Az alagsori digitalizációs labor – ami nem a felújítás, hanem a sikeres KDS pályázat eredménye – szintén olyan innova-

ben hatalmas, rémisztő fekete fólia „riogatja” a belépőket. Bízunk benne, hogy a garanciális javítás eredményeképpen mihamarabb eltűnik szem elől ez a fóliarém.

A rengeteg látnivalót rengeteg szóban elhangzó információ kísérte, és a somogyiak sem tartották magukban kérdéseiket. Jól el is ment az idő az épületbejárással, így már menet közben készen állt a B-terv: mivel láttuk a megyei könyvtomatát, a tatai biblioboxot kihagytuk. Telefonon sűrűn elnézést kértem a tatai kollégánőtól, és megígértem, hogy egy következő kiránduláson már az új helyükön látogatjuk meg őket (úgyis hívták már Komáromba is a szervezetet).

meg a kastély és az Esterházy család történetét, és tekinthettük meg családtagjai portréinak körében herceg Esterházy Pál arcképét is, aki 309 éve letelepedési jogot adott a kaposváriaknak, megalapozva ezzel a mai megyeszékhelyként szolgáló várost.

Persze a könyvtárosok csak nem tudnak kibújni a bőrből, így a kastélylátogatást követően a buszhoz tartva néhányan kiszökdöstek a tatai könyvtár előtt elhaladó sorból, és röviden megtekintették a biblioboxot. Csak úgy magában, idegenvezetés nélkül.

Dacára az odaútnak, és a délutáni szabad programnak, még mindig voltak

tív fejlesztés, amire a tatabányai könyvtár méltán lehet büszke. A többféle digitalizációs eszköz pedig lehetővé teszi, hogy a téka hasznos munkát tudjon adni a közösségi szolgálatos diákoknak, akik aktív részesei lehetnek a helyi értékek modern korba történő átmentésének.

Ahogy említettem azonban, Tatabányán sem minden fenéig tejfel. Talán nem is meglepő, hogy az épület átadása után máris több olyan hiba jött elő, amiket javítani kellett. Az egyik leglátványosabb és legijesztőbb a már említett bővítésből adódik; a régi és új épületrészek találkozásánál ugyanis a víz utat talált magának az épületbe. Emiatt a vidám, kuckós gyermekkönyvtár ajtajával szem-

Így a nap második felében Tatán már csak a „nem szigorúan szakmai” kulturális programok várták a csapatot. Éva javaslatára kisvonattal néztük meg a város látnivalóit, amiket gyalogosan felkeresni bajos lett volna. Már eddig is sokakban érlelődött a gondolat, hogy erre a környékre vissza kell térni egy hosszabb időszakra, a vonatozás után ez még jobban megerősödött a tagokban. Számos felfedeznivaló van a vizek városában. Mivel a vonatozás két turnusban történt, mindenkinek volt ideje megtekinteni a híres tatai várat és a lábánál elterülő Öreg tavat, mielőtt együttesen indultunk volna a szintén a tó partján fekvő Eszterházy kastélyba. Ott vezetett túrán ismerhettük

megbeszéltnivalók hazafelé is. Persze ekkor már nem csak azok a dolgok, amik az elmúlt 2 évben elmaradtak, hanem a friss, aznap szerzett élmények is terítékre kerültek. Utóbbiból is akadt bőven, köszönhetően Komárom-Esztergom megye látnivalóinak, Hertelendy Helga egyesületi titkár és Buzási Éva remek szervezőmunkájának és a József Attila Könyvtárban dolgozó lelkes kollégáknak!

A Somogy megyei tagok nevében is mindnyájuknak köszönöm a munkáját.

HORVÁTH PÉTER
Kaposvár

A fotókat készítette:
Finta Zoltán, Illés Antónia

Felújítás a tabi könyvtárban

A tabi könyvtár 1980-ban költözött mai helyére. A háromszintes épület az 1960-as évek elején pénzügyőrlaktanya és -lakás volt. Fekvése jó, központi helyen áll: iskolák, posta, parkoló található a közelben. Az épület kerttel van körülvéve, ami régebben szépen parkosított volt. Olvasókertet alakítottak ki a területen, ahol az 1990-es évek elején fagyizó is működött. Ez volt az az időszak, amikor a könyvtáraknak is nyereséges működésre kellett törekedniük.

Az épületen tisztasági festésen és a kötelező karbantartási munkák elvégzésén kívül egyéb felújítás 2014-ig nem történt. Ez idő alatt a 2000-es években csupán az irodabútorok cserélődtek, és a kölcsönzőterekbe pár új polc lett beállítva.

2014-ben egy sikeres pályázatnak köszönhetően megtörtént a kölcsönzőpultok cseréje, asztalokkal, székekkel és polcokkal gyarapodott a berendezés. Az alsó szinten egy audiovizuális termet alakítottak ki, a gyermekrészben burkolatcsere és festés

javítását eredményezi. Július első hetére kicserélték az összes nyílászárót. Szép bejárati ajtót és könnyen, pontosan záródó külső ajtót, ablakokat szereltek be. A mágneszáras bejárati ajtó fogantyújára sokat vártunk, de szeptember közepére végre megérkezett.

Természetesen a munkák elvégzéséhez sok-sok polcot átpakoltunk, s lefóliáztunk mindent az épület egészén belül. Mentettük, ami menthető. Lassan jöttek a munkások, és szépen, komótosan elkészült a két kölcsönzőtérben az ablakok javítása és az irodahelyiségek kifestése. Szorgos munkánk eredményeként végre augusztus 9-től újra bejöhetnek olvasóink. Már türelmetlenül várták, és ennek több formában is jelét adták. Ez számunkra nagy öröm, hisz azt jelzi, hogy Tabon az embereknek szükségük van a könyvtárra. A nyitás után hatalmas táskákkal, dobozokkal jelentek meg, s örömmel válogattak a hosszú idő óta összegyűlt új könyvek között. Persze még nincsenek ablakpár-

történt, ez 2018-ban a felnőtt részben is megtörtént. Az olvasói terekben és az irodákban új, korszerűbb világítótestek kerültek felszerelésre. Az állandó helyhiány miatt mindig új ötletekre van szükség: a régi széntárolós kazánház átalakítása után sikerült a raktári részt bővíteni.

Az épület a mozgáskorlátozottak számára még mindig megközelíthetetlen. Ez a probléma 2021-ben várhatóan megoldódik egy európai uniós pályázat segítségével.

Egyeztetések, tervezések, engedélyezések után 2021. május 3-tól bezárt a könyvtár, hogy megújuljon.

Sajnos a sors úgy hozta, hogy ugyanettől az időponttól vehettek volna birtokba újra belső tereinket olvasóink. Az ésszerűség és a valóság azonban sokszor távol állnak egymástól. Több olvasónk állt értetlenül a tény előtt: Miért most? Miért nem a bezárás alatt? Nyugtattuk őket, s igyekeztünk mindenkit időben értesíteni és bőven ellátni olvasnivalóval. Persze így is – amíg a munkálatok engedték – teljesítettük a használói kéréseket.

Május végére megtörtént a tető cseréje, majd leszigetelték a padlást (így sajnos ez a terület nem használható). Titkon ide gyermekfoglalkoztatót terveztünk, ami sajnos nem valósulhatott meg. Az írás megjelenésekor valószínűleg már fent lesznek a napelemek a tetőn, ami már idén téltől az energiafogyasztásunk

kányaink, és padlásajtóink sincs, a beépítéskor eltört ablaküveg is cserére vár, de sebj, folyamatosan minden a helyére kerül, és megint NYITVA VAGYUNK!

Aztán teltek a napok, hetek, s szépen lassan megkezdődött a külső szigetelés. Így szeptember közepére a lábazati rész és egy oldalfal szigetelése is elkészült, amelyen már látható az új homlokzati vakolat színe. Egyre sűrűbben, egyre több mesterember tevékenykedik a szebb napokat látott udvarunkban. Persze jó a kommunikáció a kivitelezőkkel, teszik a dolgukat, de tudjuk az építőiparban sok befolyásoló tényező összjátéka révén születik meg az eredmény.

Reméljük, mire a hideg, esős idő elérkezik, már az új ruhájában találja az épületet!

Bízunk benne, hogy a 2022-es év végére már a szépen felújított, mozgáskorlátozott mosdóval ellátott, rendezett környezetben álló tabi könyvtár várja olvasóit.

Sokat tanulunk mi is a türelemről, megértésről, problémamegoldásról ebben a pandémiás-felújítási időszakban, amit humor nélkül nehezebb lenne megélni. Egyszer azonban minden véget ér, s remélem, mi csak a szépre emlékezünk!

■ SEBESTYÉNNÉ NELLI
Tab

KELLNER BERNÁT ALAPÍTVÁNY

Bár a Kellner Bernát Alapítvány évről-évre az „Év Könyvtárosa – Kellner Bernát Emlékdíj” odaítélésével kerül a figyelem középpontjába, a szervezet alapító okiratba foglalt feladatai közé tartozik a könyvtári hivatás megismerését célzó rendezvények és programok szervezése, megvalósítása is. Ehhez kérjük mindazok támogatását, akiknek lehetőségük van rá, hogy személyi jövedelemadójuk 1%-nak felajánlásával segítsék elő e célok megvalósulását.

Támogatásukat köszönjük. A Kellner Bernát Alapítvány kuratóriumának nevében:

■ HORVÁTH PÉTER, ELNÖK
Kaposvár

1%
Kérjük, adója 1%-ával támogassa
**a Kellner Bernát
Alapítványt!**

Adószámunk:
18738724-1-14

PÁLYÁZATI HÍREK

Szolnoki tanulmányút

a TOP-6.9.2-16-KA1-2017-00001 azonosítószámú „Helyi identitás és kohézió erősítése Kaposváron” projekt keretében

A szolnoki Versey Ferenc Könyvtárban jártunk szeptember 23-án Horváth Péter, Horváth Judit, Hertelendy Helga, Herke Orsolya és én a projekt más, kaposvári résztvevőinek társaságában. A könyvtár épületét 2019-ben belülről felújították, akadálymentesítették, modernizálták, ennél fogva az újonnan kinevezett ifjúsági részleg is részesült a jóból. Egy igazán otthonos, galériás, kényelmes fotelekkel és praktikus bútorzattal felszerelt terem lett belőle, ahol két jól felkészült, kedves kolléga fogadja a fiatalokat (nagyjából a 14-18 éves korosztályt).

A két lelkes könyvtáros a helyi diákönkormányzattal is felvette a kapcsolatot, és mivel a város is szereti támogatni a kultúrát (bár ott is viszonylag szűkös a keret), az ifjúság kívánságait igyekeznek minden esetben kielégíteni. Így jött létre többek között az anime klub, a krimi klub (konkrétan el is játsszák a gyilkosságokat, amiket aztán fel kell göngyöltetniük), a Harry Potter klub (ahol be is öltöznek, vagy például varázspálcákat készítenek) vagy a rendkívüli népszerűségnek örvendő szerepjáték klubok (Dungeons&Dragons, M.A.G.U.S., Magic: The Gathering kártyajáték stb.).

A szolnoki kollégákkal beszélgetve felmerült az a fontos felismerés, hogy a könyvtár jövője a fiatalokon múlik. Ha a mai tinédzserek szívesen, örömmel járnak a könyvtárba, valószínűleg felnőttként is megteszik ezt, és ők váltják le a mai „öreg” olvasóinkat. Márpedig őket csakis a menő, a „cool” dolgokkal lehet bevonni, mint például egy frankó szerepjátékkal az asztalnál ülve, ahol akár meg is küzdhetnek egy rohadt nagy sárkánnyal. Noha egy ilyen ifjúsági részleg fenntartása, a klubjai erősen költségesek (elég ha csak a méregdrága szerepjáték-köny-

vekre gondolunk), a befektetés bizonyára megéri. Hiszen ez nem más, mint befektetés a jövőbe.

■ KISS BALÁZS
Kaposvár

2021. évi nyári gyerekkönyvtári előadássorozat és játszóház

Rosta Géza zenés műsorával kezdődött a nyári szünidői rendezvénysorozat a gyerekkönyvtárban június 17-én. Az első programra több mint 50 gyermek érkezett, két csoport a szomszédos Bajcsy utcai óvodából, valamint a Mondj Igent a Gyerekkorra Egyesület táborozó csoportja, s többen érkeztek egyénileg is. A műsor után a jelenlévők dekorgumiból készítettek jégkrémet és papírból térbeli virágcsokrot.

A következő heti előadónk Mosoni László csillagász volt, aki az „Itt a nyár, mi mindent láthatunk a csillagos égen” című előadásával készült a csütörtök délelőttre. Kicsik és nagyok érdeklődve hallgatták az általa mondott érdekességeket.

Ezt követte a játszóház, harmonika hajtással halacska és papír fagylalt készült. Ebbe a játszóházunkba egy újabb csoport kapcsolódott be az önkormányzat által szervezett gyerektáborból.

Ahogy teltek a hetek egyre több lett az egyénileg érkező résztvevők száma, így 50-60-80 fővel zajlottak a nyár csütörtöki rendezvényei.

Az augusztus 26-ig tartó rendezvénysorozaton számos előadót láttunk vendégül. Fellépett nálunk Ribizli bohóc, Roli bohóc, a Hangoló gyermekszínház, Kapos Állatbarát Alapítvány, Meseerdő bábszínház, Kiskondás együttes, a Kutyatár Természet- és Állatvédő Egyesület,

Orlik István előadóművész és a Vattacukor zenekar. A vírus miatti bezárás után a gyerekek mindegyik előadást tátott szájjal hallgatták. A műsorok utáni játszóházakban – többek között – ilyen alkotások készültek még: könyves hőlégballon, CD katica, virágkalap, pillangófűzér, gyöngykalap papírból, térbeli napocska, pompom kukac.

Az augusztus 26-i zárór rendezvényen csillámtetoválás és lufihajtogatás is szerepelt a programok között és a Vattacukor zenekar teremtette meg a jó hangulatot.

■ BISZVURMNÉ MÓZS ÉVA
Kaposvár

Helyismereti tábor középiskolásoknak – két turnusban

A Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiuma 2020 őszén meghívásos pályázatot hirdetett a megyei hatókörű városi könyvtáraknak. Ennek segítségével tudtunk 2021 nyarán helyismereti tábort rendezni középiskolások részére, kétszeri alkalommal. (június 21-25., augusztus 23-27.) A tábor célja

volt – egyebek mellett – a helyi értékek, a szülőföld megismertetésére irányuló ismeretek megosztása, főleg a könyvtári helyismereti részleg szerepének és jelentőségének kiemelésével.

Mivel táborunk jórészt a gyermekkönyvtárban zajlott (ide érkeztek reggel és innen mentek haza délután a gyerekek), egyfajta csapatszellem létrehozására törekedtünk, hogy a programok mellett a kellő motiváció is megmaradjon. (Szeretnénk, ha rendszeresen visszatérnének). Pl.: „Elvárásfa”: a gyerekeknek minden nap egy kérdésre kellett válaszolni, amit aztán a fára rögzítettünk, ez visszajelzés nekünk, és a gyerekek is elmondhatták a véleményüket játékos formában. Voltak napi témák: – *Mit várok el a tábortól... Én mit teszek hozzá... Szeretek könyvtárba járni, mert... Ha én lennék a könyvtáros... Az irodalom rólam szól, mert...*

Hirdettünk egy kihívást is: Olvass napi 10 percet! Készítettünk egy táblázatot, különféle feladatokkal, ezek pontot értek, és a tábor végén ebből is hirdettünk nyertes csapatot. Létrehoztunk egy Messenger csoportot a tábor résztvevőivel és a kollégákkal, amit reméljük majd a továbbiakban bővíthetünk.

A résztvevők egy városi séta keretében ismerkedtek Kaposvár szecessziós épületeivel és a Lamping József tervezte házzal. A séta során megnézték a nemrég átadott „Okosparkot” is, ahol kipróbálták a „Versoszlopot”, melyen QR-kód mögé rejtették Kaposvár költőinek műveit, és meghallgattak egy Fésűs Éva verset. Délután megmutattuk a gyerekeknek a kaposvári szecessziós térképet, együtt áttekintettük a képes és szöveges oldalait, majd keresésre biztattuk őket.

Az egyik napunk a sportról szólt. A délelőtti diákok a Kaposvári Rákóczi FC

stadionban töltötték, ahol Takács Róbert, a fociklub elnöke vezette körbe őket. 11 órától pedig Borhi Zsombor egykori világbajnok kajakossal beszélgettek.

Ebéd után sporttörténeti kutatómunka következett a kézikönyvtárban. Helyi sportolókat és sportfogalmakat kerestek a könyvekben. Ezt követően felhívtuk a diákok figyelmét az internetes adatbázisok használatára (Google, Youtube, NAVA, Hungaricana, Fortepan, ADT). A foglalkozás végén egy online kvízt oldottak meg három csoportban.

Biblioterápiás foglalkozást is tartottunk a diákoknak, melyről az EGY BIBLIOTERÁPIÁS FOGLALKOZÁS MARGÓJÁRA című cikkben olvashatunk részletesen.

A somogyi vonatkozású írókkal, költőkkel és munkásságukkal is megismertettük őket.

Először arról beszéltünk, hogy hol és hogyan kereshetünk magyar irodalmi témájú műveket. Hogyan kereshetünk a katalógusban, milyen tárgyszót kell beírni, hogy találjunk irodalmat ehhez a témához? Hol keressünk egy-egy alkotó munkásságáról? Hol találjuk meg a műveiket? (szépirodalom, verses polcok). Utoljára a helytörténetben kerestük meg a somogyi alkotókat és műveiket. A következő kvízre ezekből lehetett készülni, ami egy irodalmi torpedó játék (verseny) volt, csapatok között.

Vendégünk volt Mosoni László csillagász, aki érdekes előadásával nyugtázta le a diákokat. Aztán tartottunk nekik egy rövid könyvtárhasználati előadást prezentációval az olvasóteremben, majd ehhez kapcsolódóan, felelevenítettük a katalógusban való keresés folyamatát, majd egy célirányos keresésre biztattuk őket. Különböző témájú könyveket kerestek a gyerekek

önállóan az OPAC katalógusban, aztán polcon is. Ösztönzésként versenyt hirdettünk. A diákok egy puzzle képet kaptak, melyen egy-egy szobrot, épületet ismerhettek fel, amit össze kellett rakniuk. A puzzle mellé kérdéseket is kaptak a borítékban, s a benne levő kérdésekre könyvekben és interneten megkeresve a választ, egy bemutatót kellett készíteniük.

Következő nap, azért hogy kicsit tájékozódjanak az aznapi előadás témájáról, és hogy tovább gyakorolják a katalógushasználatot, a kaposvári várról, majd a saját érdeklődési területüknek megfelelően is kerestek irodalmat. A téma megkoronázásaként Molnár István régész beszélt a kaposvári vár régészeti munkáiról.

Három nap délutánján **kreatív óra** is volt. Pólóanyagból, vasalható gyöngyökből, műgyékényből készítettek a gyerekek változatos tárgyakat.

Nyugdíjas kolléganőnk jóvoltából egy érdekes repüléstörténeti előadást hallgattak a diákok.

A második turnusban a gyerekek a Rippl-Rónai Villát is meglátogatták, VR szemüveg használatával beléphetek a festő képeibe. Ezt élvezték a legjobban.

Mind a két tábor zárásaként tartottunk egy táborzárót beszélgetéssel, értékeléssel.

Mivel több versíró gyerekünk is volt, kezdeményeztünk egy szakkört, amelynek a VERSLÁBAK ifjúsági versklub nevet adták a táborozóink. Egy olvasócsoport megalakulásában is segédkeztünk, a Messenger csoportba teszik majd fel a listájukat, amiből majd választanak elolvasandó könyvet. Könyvajánló, ill. könyvkritika írására is buzdítottuk őket.

Mind a két tábor résztvevői érdeklődő, aktív diákok voltak, ez is hozzájárult a tábor sikerességéhez. Reméljük, meg tudtuk mutatni – ha nem is az összes –, de jelentős kaposvári és somogyi értékeket, és megszerették a könyvtárt annyira, hogy számíthatunk rájuk mint, aktív használókra.

■ KÖPFLERNÉ SZELES JUDIT
Kaposvár

Egy biblioterápiás foglalkozás margójára...

...avagy Fekete István Június és 1944 július című novellájának feldolgozása helyismereti tábor keretein belül

A novellákat 13-17 éves kamasz gyermekeknek olvastam fel a helyismereti táborunk irodalmi napján. Nyolc gyerek volt, fiúk és lányok vegyesen. Szakközépiskolások, gimnazisták, akik mindenféle témára nyitottak.

A foglalkozást drámajátékokkal indítottuk. Először szódobálót játszottunk, ami az egymásra figyelmet segíti. A résztvevőkkel körben állva előre megbeszélte szavakat kellett továbbadni és mindig annak mondani a következőt, akire rámutattunk. Ezzel a gyakorlattal a kör tagjai kizárják a külvilágot, és a csoport többi tagjára irányítják a figyelmüket. Utána kis asszociációs játék következett. A kör első szavát mindig én adtam meg a gyerekeknek, pl. nyár vagy erdő vagy szél, csoki, virág... stb. és nekik erre tovább kellett adogatniuk azt, ami eszükbe jutott róla, így haladva körbe-körbe. Ilyen szósorok születtek például: szél-vihar-tenger-szabadság-nyugalom-pihenés-Balaton-ég-kék. Törekedtem arra, hogy minden játékot mindig én indítsak és én is fejezzek be. Mint egy papírsárkányt, amikor az ember elereszti, aztán ugyanúgy az eregetés végén hozzá is tér vissza. Arra is próbáltam figyelni, hogy a játékok közben olyan szavakat vagy kifejezéseket adjak a gyerekek kezébe, amik a nyárral, a nyugalommal, a pihenéssel kapcsolatosak.

A harmadik játék volt a legbonyolultabb, de ezt szerették a legjobban. Meseszöveget játszottunk. Papírcsokra

mindenféle szavakat írtam fel, próbáltam zömében pozitív kicsengésű szókapocokat összeállítani. Ezekből a gyerekek egyet-egyet húztak, aztán mindenki alkotott a saját szavával egy mondatot és ezeket egymáshoz adogatva kerek egész történetté fűztük össze őket. Több kis mesét állítottunk így össze. Volt, hogy

canást, mozdulást, állatok seregletének vonulását, mozgását látjuk. A lappantyú énekétől kezdve a szürkevarjak veszekedésén keresztül a fogolycsalád futkosásáig minden él, mozog, nyüzsög. Finoman érzékelteti az estébe hajló nyarat. Szinte látni, milyen kis apró az ember a természet hatalmas ölelésében. Megkértem a

több szókapocot is összekevertünk. Nagyon élvezték. Vicces történetek születtek szökökútban ugráló, buborékot fújó törpékről, sárkunyhóban bujkáló boszorkányokról. Ezek a játékok tulajdonképpen azt a célt szolgálták, hogy mire a valós felolvasás elkezdődött, oldottabb lett a hangulat és koncentráltabb a figyelem a csoportban.

A felolvasást a Június című novellával kezdtem úgy, hogy megkértem a gyerekeket, miközben olvasok, próbáljanak a belső hangjaikra, érzéseikre figyelni. A novella tulajdonképpen egy kerek és csendes természeti kép. Az író fent ül a magasles tetején és figyel. Nyár van. Várja A vadat. Közben figyel, minden apró moc-

gyerekeket, hogy csendben kutassanak és találjanak hasonló jellegű élményekre saját életükben. A felolvasást többször megszakítottam, hogy megbeszéljük a novellában történeteket. Színeket, érzéseket és lehetséges novellacímeket – mivel ezt nem árultam el nekik – kértem tőlük. Nagyon meglepődtem, mert többségében borús képeket társítottak az íráshoz. A szerintem szépen kirajzolódó nyár estét ők sötét komor, őszi képnek képzelték, kivétel nélkül. Szélfújást, szomorúságot, halált, barna, fekete, szürke színeket képzelt az erdő és állatai közé. Azt mondhatom, hogy szinte egyáltalán nem tudták a nyári leírás szépségét megfogni, hasonló élményeket társítani pedig

abszolút nem tudtak hozzá. A novella lényege ugyan valamelyest áttükrözött, valamennyire meglátták, hogy az író azt szerette volna érzékelteni, hogy milyen apró az ember a nagy természetben, de például a többi ellentétpárt már én magyaráztam el nekik. Fény-árnyék, nappal-éjszaka, pillanat-végtelen, élet-halál. Nem igazán tudták megfogni, nem nagyon tudtak azonosulni Fekete István írásával, képeivel.

Mindenesetre, miután végig beszéltük és megmagyaráztuk a novellát, a benne található képeket, a szereplő állatokat, arra kértem őket, készítsenek montázst az írásból. Keressenek egy olyan alakot, újságkivágást, ami önmagukat jeleníti meg, aztán találjanak olyan képeket, amiket az író használ és ragasszák az általam előrajzolt tabló meghatározott részeire. Így alakult ki a nagy tablókép egy része, ahol a középén megjelenő ÉN alak köré, végül önálló életre keltek a nappal és éjszaka állatai, alakjai, árnyai. A foglalkozásnak ezt a részét is nagyon élvezték, kötetlenül, csendesen beszélgetve alkottak.

A montázs elkészítését ismét játékok követték, hasonló jellegűek, mint az első felolvasás előtt, csak kicsit most kevesebb

időt szántunk ezekre. A különbség annyi volt a játékok között, hogy a meseszöveg játékhöz itt most nehezebb, borúsabb, háborúhoz is köthető szavakat válogattam. Ezután következett a második novella felolvasása, s érdekes módon – bár ettől jobban tartottam –, ennek az írásnak az olvasás utáni megértése, a műbe való beleélése sokkal könnyebbnek bizonyult. Hasonló tájleírással indít itt is az író, mint az előző szövegnél. Természeti képek sokaságát vonultatja fel. Aztán ebbe az idilli csendbe bekúszik a fegyverropogás zaja, a háború egész egyszerűen oda nem illő képei. Talán a háborús rész mozgalmasága miatt, a gyerekek sokkal könnyebben el tudták képzelni a jelenetet. Élénk társalgás alakult ki a háborúról, hogy ki kit üldözhetett 1944-ben. Hogyan kapták el a lehulló ejtőernyősöket, milyen változásokat idézhetett elő egy falu lakóinak életében egy ilyen esemény. A fiúk mindjárt a háborús stratégiai játékot kezdték emlegetni, amivel ők játszanak.

A foglalkozás befejezése is ehhez a novellához kapcsolódott. A montázstablót kellett kiegészíteni a megfelelő részekben, erre a novellára jellemző kivágott képekkel. Az alkotások végül kivétel nélkül

mindegyik gyermeknél összeálltak. Volt, aki több mindent látott bele, volt, aki kicsit szegényesebben oldotta meg, de mindenki végig tudta követni az egész folyamatot és elkészítette a maga tablóját.

Összességében véve a foglalkozás jól sikerült, hasznos volt, oldott hangulatban telt. Úgy éreztem a gyerekek is tényleg élvezték, mindegyikük be tudott kapcsolódni a munkába. Amit negatívumként éltem meg és igazán nem is tudom, hogy erre az adott csoportra vagy a korosztályra vonatkoztassam-e az az volt, hogy úgy láttam Fekete István leírásai nem igazán kerültek közelebb a gyerekekhez így. Nem tudták behelyezni magukat ebbe a természetközeli életbe úgy, mint mondjuk egy idősebb generációs ember. Ez talán érthető is, de mégis gondolkodásra ad okot. Egyrészt, hogy meddig tudunk egy-egy adott szerzőt egyfajta adott írásmóddal közel tartani az emberekhez, hogy tulajdonképpen meddig kortárs egy-egy adott irodalmi mű, másrészt pedig, hogy ha ezt a fajta írásmódot nem, akkor vajon mi az, amit jobban, élvezhetőbben lehet közvetíteni felé a generáció felé.

■ SZERÉNYINÉ TAR GABRIELLA
Kaposvár

Országos Könyvtári Napok a könyvtárban

Mint minden évben 2006 óta a mi könyvtárunk is részt vett az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozaton, melyet idén október 4-10. között rendeztek meg.

A pandémiás helyzet meghatározta az idei témaválasztást is. Előtérbe került az egészséges életmód és a természettel való egyensúly témája.

Vendégünk volt többek között:

- Kurucz Ádám Konrád színész, aki versmondó előadásával szórakoztatta a közönséget
- Dr. Papp Lajos szívsebész professzor
- Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna, aki által bepillantást nyert a közönség a mindennapi családjogba
- Bozóki László író, aki vadászkönyveivel kápráztatta el az olvasókat

- Dr. Szász János fizikus interaktív előadásával nyerte el a közönséget
- Kassai Lajos lovasíjász.

Ezen kívül bábelődással, diafilmvetítéssel, interaktív előadással, virtuális szórakoztató játékkal, zenés előadás-

sal, lufihajtogatással és csillámtetová-lással kedveskedtünk a nagyobb, kisebb és még kisebb olvasóinknak.

Kérdéssort is összeállítottunk minden napra. A legtöbb helyes választ beküldőket egy-egy könyvvel leptük meg.

Az újonnan beiratkozók között szintén ajándécsomagot sorsoltunk ki. Hétvégén 50%-os beiratkozási kedvezményt adtunk olvasóinknak és a lejárt könyveket késedelmi díj megfizetése nélkül hozhatták vissza.

Bízunk benne, hogy programjainkkal sikerül az eddigi és az újonnan beiratkozó könyvtárlátogatóinkat is megtartani.

■ SZÓKE HENRIETTA
Kaposvár

Országos Könyvtári Napok a Petőfi Sándor Emlékkönyvtárban

Ebben az évben végre megvalósulhattak olyan programok, amelyeket az olvasók a valós térben élvezhettek. A rendezvények mellett egész héten egy külön asztalon megtalálhatók voltak a könyvajánlataink a hét témáihoz kapcsolódóan (egészség, boldogság, méhészet, stb). Továbbá a parafatáblánkat kidekoráltuk pozitív idézeteket tartalmazó őszi levelekkel és szívecskékkal.

s miként válnak betűk filmmé, avagy a képek, hogy tudnak mondatokat alkotni. Ezekről lesz szó, majd különleges hangszereken – didgeridoo, nyelves dob, hangtál, keretdob – keresztül tapasztalhatjuk meg, hogyan tud egy megszólaló hang hatással lenni ránk.” A programot életre kelti: Nádas József festőművész és fia, Nádas Dávid, aki hangutazásokat és meditációkat vezet.

felépítettük. Így lehet megérteni a kaptár működését, amely összefügg a méhek biológiai sajátosságaival.

A felnőtteknek tartott előadás során ugyanazt a diasort használtam, viszont sokkal több információ hangzott el a témával kapcsolatban. A hallgatóság kérdéseire az előadás ideje alatt és azt követően is válaszoltam. Érdekes beszélgetés alakult ki.

Kettő rendezvényt tudtunk megvalósítani:

- Festménykiállítás és együtt zenélés a könyvtárban
- Méhészeti előadás a könyvtárban minden korosztály számára.

Elsőként hadd mutassam be a „Minden Egy” című rendezvényünket, melynek leírását maga az előadó Nádas Dávid így fogalmazta meg:

„Hogy miként kerülnek a hangok a könyvek lapjaira, avagy hogyan kerülnek hangok a könyv lapjairól a fülünkbe,

Másodikként előadásról szintén az előadó tollából:

Az ismeretterjesztő előadás témája a méhészet volt. A néhány diából álló kivetített anyagban főként színes képek voltak, melyek felkeltik a gyermekek érdeklődését a méhekkel kapcsolatban. A hallott információ akkor rögzíthető, ha fizikálisan is érzékelhető, ezért kaptart, kereteket, méhész ruhát és -kalapot, valamint méhészeti eszközöket is vittem magammal. Az előadás alatt szétszedtük a rakodó rendszerű kaptárt, majd újra

Az előadások után közösen kóstoltunk mézeket, és beszélgettünk a méz hatásairól mindegyik csoporttal.

Összességként elmondható, hogy mind a két rendezvényre szép számban jöttek az érdeklődők, iskolások, nyugdíjasok egyaránt. A visszajelzések alapján érdekesek, élvezetesek, hangulatosak és informatívak voltak, így a céljaikat elérték. Érdeklődve várjuk a jövő évet és az új témát!

■ ZSIDÁKOVITS ZITA
Kaposvár

lélek-gyöngy-szemek

a legszebbnek várt nyarat esőfelhők alatt
szél ke(len)gye lengi suhognak a szavak

a hangszerek a fák a méz a méhek
a lelked a fény a percek az évek

az évgyűrűk a fák a zümmögés a méhek
a kézfejemen fény a ráncaim az évek

a belső világok szűrője más érzékeken
túli rálátás fátylak
sujtások fehérkék fények ködbeberajzolt
emlékek emlékévek évek

a bánat is csak egy tollas madár pillantva
körbe ködbezárt magány délre
költözik szava itt marad visszariadva
hangosabban hallatja magát tollai
szél kavarta forgó körtáncadát

ívbe feszül a város villanó veleje csöndes
kis csontokat hordoz az éj nyiladoznák
a bölcs fák az ég alatt minél
csöndesebb a szív annál
több vér halad a városon át
meg át szél szalad a szél
szalad a vérző és üres
ég alatt

2021. 08. 22.

■ targa
Kaposvár

Fekete István: Karácsony éjjel

A mélyen hívő Fekete István egész életében nagy jelentőséget tulajdonított a katolikus ünnepeknek. A húsvétok és a mindenszentek elsősorban az önvizsgálatra és a szeretteire emlékeztették, a karácsonyokat viszont mindenekelőtt közösségi eseményként élte meg.

A készülődés már december elején elkezdődött: az adventi gyertyák lángja és a disznópörzsölések fellobbanó tüzei a karácsony közeledtét jelzik, és vele a hőesést, a nyugalmat és a szeretetet. A betlehemezés és a fenyődíszítés együttes élménye a barátok és a rokonok összetartásának várva várt alkalmi, melyek túlvilági és földi reményekkel kecsegtetnek gyereket és felnőttét. A karácsony általuk válik a Jóság és a Szeretet közösségi ünnepévé, melynek az ajándékozás fontos kifejeződése. A karácsony az egymásra figyelés ünnepe, és Fekete István példázatos elbeszélései elhitetik velünk, hogy lehet és érdemes szeretni és jónak lenni. Csaknem negyed századon át emlékeztetett minderre az Új Ember tárcáiban. A megbocsátás és a ragaszkodás, a béke- és harmóniavágy áll e jobbára visszatekintő önéletrajzi és látomásos írások középpontjában. Jelezve, hogy a karácsonyi készülődés gyermeki izgalmát idővel egyre inkább az évbúcsúztatás nosztalgikus számvetése váltja fel.

Fekete István karácsonyi történetei varázserővel bírnak, hiszen saját élményeinket is megelevenítik, és olvasója hamar azon kapja magát, hogy nicsak, vele együtt én is „emlékekre emlékezem”.

■ HAÁSZNÉ APÁTI ANDREA
Kaposvár

Nagy Ádám, Trencsényi László, Veszprémi Attila: A Pál utcai küldetés: mentsük meg Ernőt!

Ez a könyv 2020-ban az Athenaeum Kiadónál jelent meg, amely Molnár Ferenc Pál utcai fiúk című regényéből készült. Az olvasó gyereket olyan döntések elé állítja, mint pl. Elmegy-e a Fűvészkertbe? Átáll-e a vörösingesekhez? A döntései alapján pedig előre-hátra lapoz a könyvben található 1-től 300-ig számozott szöveges elemeken:

„Ha inkább jó most itt lenni vörösingesként, lapozz a 145-re!
Ha inkább rossz most itt lenni vörösingesként lapozz a 175-re”

A könyv nem csak a Pál utcai fiúk történetébe kalauzolja az olvasót, de megtanítja a gyerekeket, hogy a döntéseiknek következményei vannak. Ebben a regényben ugyanúgy megismerhetjük a Pál utcai fiúkat, Bokát, Nemeceket, Gerébet, Csónakost, Áts Ferit, mint Molnár Ferenc klasszikusában, de itt most az olvasó dönti el, hogy mi legyen a történet vége. Ugyanaz lesz vajon a történetvezetés és a befejezés, mint az eredeti regényben vagy valami teljesen új művet alkotnak majd a regényt olvasó lurkók? Dönteniük kell!

Elárulom, első olvasatra megmentettem Ernőt, mert a döntéseim hatására szanatóriumba került, és életben maradt. Nálam így fejeződött be a történet:

„Kedves Ernő,

Nem engedtek be hozzád a szanatórium kapujából. Ezért írok levelet. Tudd, a küldetést teljesítettük.

A gittegylet feloszlatta önmagát... Fontosabb ügyek foglalkoztatják a fiúkat. Szerződést kötöttünk a vörösingesekkel. Szövetségesek lettünk. A grundért küzdünk ezután is. Nem akarjuk engedni, hogy beépítsék a telket. Szükség van a városban szabad terekre is! Az iskolában minden a régi. Rácz tanár úr érdeklődött irántad. Üdvözl. Gyógyulj! Mindenki ezt kívánja. Majd jövök még!

Ölel barátod, Boka János,

Olvasd és lapozgasd a könyvet, mert a Te olvasatodban, a Te döntéseid hatására teljesen más is lehet a befejezés.

Ez a könyv ugyanis egy lapozgatós kalandkönyv, mely oly divatos a mai gyerekek körében.

Könyvtárunkban számos kalandkönyv található a fantasztikus irodalomban, többek között-Garry Hamilton: A sárkány vére, William McGregor: A hold sikolya, vagy éppen Alex R. Wermin: A fekete lovag. Az ifjúsági regények között pedig érdemes megemlíteni Fabian Lenk: 1000 veszély a dzsungelben, vagy az 1000 veszély a kalózhajón c. művét. A mesék közt pedig Sylvie Misslin: Hahó királyfi! Merre vagy? c. könyvét, amiben még nem szöveg segítségével választ a kisgyerek, hanem képek segítségével, így fiatalabb, olvasni még nem tudó gyerekek számára is ajánlható.

■ BISZVURMNÉ MÓZS ÉVA
Kaposvár

MÉDIATÁRI HANGOSKÖNYVAJÁNLÓ

FELNŐTTEKNEK:

Daniel Kehlmann: Hírnév

A kilenc egymáshoz kapcsolódó történetből álló regényben újra és újra megcsörren a mobil. Nem teljesen ismeretlen világ képei pörögnek előttünk, a valóság határai elmosódnak. A mű fontos kérdésekkel szembesít. Képesek vagyunk-e az internet és a személytelen információk világában a valóságot észlelni és azonosságunkat megőrizni?

GYERMEKEKNEK:

Fésűs Éva: Pöttömke

Pöttömke nagyon nem szeret unatkozni. Így aztán nagyon örül, hogy a Százszorszép óvodában, ahova jár, jelmezölt ren-

deznek. S ő kapja meg a hőember szerepét. Egy másik alkalommal pedig bábszínházat játszanak...

Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen – Muhi Andris és a pacák birodalma

A Túl a Maszat-hegyen főhőse Muhi Andris, a kilencéves kisfiú, aki egy napon elindul, hogy felkeresse titokzatos és mindig maszatos barátját, Jankát. Így válik részesévé a Maszat-hegy vidékén zajló bonyodalmaknak. A fő konfliktus ugyanis, hogy a maszat-hegyiek belekeverednek a tiszták és a pacák örök harcába. Kalandos útja során Muhi Andris különös alakokkal találkozik.

■ HORVÁTH ROLAND
Kaposvár

NINCS IDŐM OLVASNI KIHÍVÁS

Könyvtárunk továbbra is minden hónapban csatlakozik a népszerű híradós, Szabados Ági olvasásnépszerűsítő kihívásához.

A Nincs időm olvasni! kihívás lényege, hogy Ági hónapról hónapra meghatároz egy-egy témát, melyhez kapcsolódva kereshetünk magunknak olvasnivalót. A kihívás Facebook csoportjában és az Instagram oldalon is megosztja minden hónap 1. napján az aktuális tematikát és ajánl hozzá egy közös könyvet is. A közös könyvről a hónap végén élő kibeszélést tart a Facebookon, így ő is és az olvasók is elmondhatják véleményüket az aktuális olvasmányról.

Természetesen mindenki választhat más egyéb művet és azt bátran népszerűsítheti a NIOK csoportban.

Az egyes témákhoz kapcsolódó könyvajánlónkat részben mi is az olvasói ajánlások figyelembevételével készítjük el, összeválogatjuk a könyvtárunk állományában fellelhető példányokat és létrehozunk a moly.hu oldalon egy virtuális polcot is.

Aki szeretne a NIOK közösséghez tartozni és részt venni a kihívásban, csatlakozzon a Facebook csoporthoz, ahol rengeteg érdekes olvasmányélményt oszthat meg egymással a tagok. Magánemberként is hasznos lehet, kedvet kaphatunk egy-egy könyvhöz és gyorsan megtelhet a könyves várólistánk, de könyvtárosként is kiváló, mert nagyon sok visszajelzést kaphatunk az egyes könyvekről, így könnyebben ajánlhatjuk olvasóinknak anélkül, hogy minden egyes könyvet elolvastunk volna.

Legutóbbi témák az alábbiak voltak:

- Július – egy magyar regény, amely idegen nyelven is megjelent
- Augusztus – egy több idősíkon játszódó regény
- Szeptember – egy olyan szerző műve, aki eredeti szakmája szerint nem író
- Október – egy könyv a barátságról

■ **HORVÁTH JUDIT**
Kaposvár

A SZAKMA SZÉPSÉGE 2.

Késő őszi délután a könyvtárban. Érezhető volt a tél közeledése. Kint már sötét volt, hideg szél zörgette a fák ágait az ablakok előtt. De kellemes meleg volt idebent és égtek a lámpák. Szokás szerint néhányan újságokat olvastak, a számítógépek monitorjai előtt többen nézték a leveleiket és kecskélték.

Nyílt a bejárati ajtó, és egy torzonborz, nagy szakállú, testes úriember lépett vagy inkább robbant be rajta. Körülnézett, nagyot köszönt, majd elindult a pult felé. Ahogy közelebb ért, akkor látszottak a színes csíkok a szakállában és a hajában.

– Kéne írni egy levelet – harsogta. Próbáltuk csitítani, hogy kissé halkabban, ha lehet, mert zavar másokat. – Jó – mondja körülnézve, majd harsog tovább. – Azt mondták, itt segítenek.

– Persze, feleltem –, de miről lenne szó?

Mint kiderült, egy e-mail-t kellene küldeni egy pályázathoz. De ő nem ért a számítógéphez.

Jó, akkor kezdjük az elején. Van e-mail címe?

Döbbsen néz rám, persze, hogy van címe, hisz oda kapja a leveleit.

Hu... Hosszú lesz ez az este! – néztünk össze kolléganőmmel. Kezdjük az elején.

Megpróbáltam elmagyarázni, mi is az az elektronikus levél, de nem arattam túl nagy sikert.

Ez engem nem érdekel, nem is értem. Csinálják meg és már itt sem vagyok.

Akkor regisztráljunk. A felhasználói névvel még nincs baj, hisz a neve adott. De most jött a neheze:

– Mi legyen a jelszó? – Az mi? – Egy titkos jelszó, amit csak ön tud, és azzal lehet belépni.

– Jó, megvan – És mi az? – Azt nem mondom meg! Elvégre titkos!

Akkor lépjen be. – Azt nem tudok, csinálja maga.

De a jelszó nélkül nem tudok... – Én pedig nem mondom meg.

Egy ideig hadakoztunk még, nem sok sikerrel, majd közöltem vele, hogy akkor nem tudok segíteni. Látszott rajta, hogy nem tudja, mit csináljon, kissé imbolyogva leült az egyik székre és letörtten nézett maga elé.

Végül döntött. Visszajött és odasúgta a jelszót. Majd rögtön fel is hívta a figyelmemet arra, hogy ez titkos és felejtsem is el mindjárt. Miután megígértem, már „könnyebben” ment a dolog. A biztonság kedvéért inkább begépeltem a szöveget a levelezésébe és elküldtem (bár ez sem volt egyszerű, hisz nem találta a zsebeiben a levelet, amiben a cím van, ahova küldeni kellene.) Nagy dünnögés közepette forgatja ki a

zsebeit. A festéktubustól az agyagdarabokon keresztül sok minden potyog a pultra, csak a levél, az nincs meg. Majd a homlokára csap és kirohan. Pár perc múlva csörtet is vissza a levelet lobogtatva. – A kabátzsebemben volt.

Így már semmi akadálya a levél elküldésének. Döbbsen néz rá: Ennyi?? Elküldte? Biztos? Én ezt honnan tudom? Mutassa meg!

Úgy döntöttem, nem magyarázok. Felesleges. Csak annyit mondtam: Igen, biztosan elment a levél. Látszott rajta, hogy nem tudja eldönteni, elhiggye-e nekem, vagy kötözködjön még, de végül úgy döntött (talán belefáradt a hadakozásba), hogy hisz nekem. Aztán nem győzött hálálkodni. Kérdezte a keresztnévünket, mert csinálna nekünk valamit. Ezután kicsörtetett az ajtón, majd még visszafordult és szokásos stílusában, nagy hangon elnézést kért az olvasóktól is, akik nem kis derűtséggel figyelték az eseményeket.

Nem nagyon bíztunk benne, hogy emlékezni fog ránk, a nevünkre, hisz nem volt olyan állapotban. De legnagyobb meglepetésünkre pár hét múlva megjelent két kerámia „bőgrével”, rajta a nevünk.

Elnézést kért a múltkori viselkedéséért és még egyszer megköszönte a segítségünket.

Hogy a számítógéppel sikerült-e megbarátkoznia, nem tudom. Bár a mai korban szükségszerű, hogy – még ha csak alap szinten is – de tudja használni azokat a programokat, amire szüksége lehet a munkájához.

Sokan jönnek hozzánk hasonló kéréssel, megpróbálunk mindenkinek segíteni, de az ő esete sokáig megmaradt az emlékezetünkben. Ahányszor ránézek a polcon arra a kerámiára, azóta is mindig eszembe jut az az este...

■ BARABÁS TAMÁS
Kaposvár

GYEREKSZÁJ

Gyümölcsökről beszélgetünk az óvodásokkal. A könyvben nézegetjük a képeiket és ők mondják a gyümölcsök neveit. Alma, körte, narancs...stb. A málna kerül sorra.

Halakról beszélgetek az óvodásokkal. Felsorolunk néhány fajtát: ponty, keszeg, csuka, stb. A foglalkozás után két gyerkőc halasat játszik.

Én leszek a csuka,
te meg a pötty!

KARÁCSONY 1992

Csengőszóval szállt a szívembe
december havas alkonyán,
piros felhőfodor jelezte,
merre suhant az égi szán.

A hulló nap kialvó fénye
fenyőfaágon fennakadt;
titkot dajkáltak csend ölében
a ki nem mondható szavak.

Gyerek-vágyamból hitet értelt
a csodálatos éjszaka,
s egyetlenegy csillagra nézett
a világ minden ablaka.

Káprázattól behunyt szememnek
valóban megnyílt az ég,
és hallottam – mert bennem zengett –
az angyaloknak énekét.

De mit mondjak most unokámnak,
ha kíváncsian vár csodát?
Jézuska felnőtt, s vele együtt
keresztre feszül a világ.

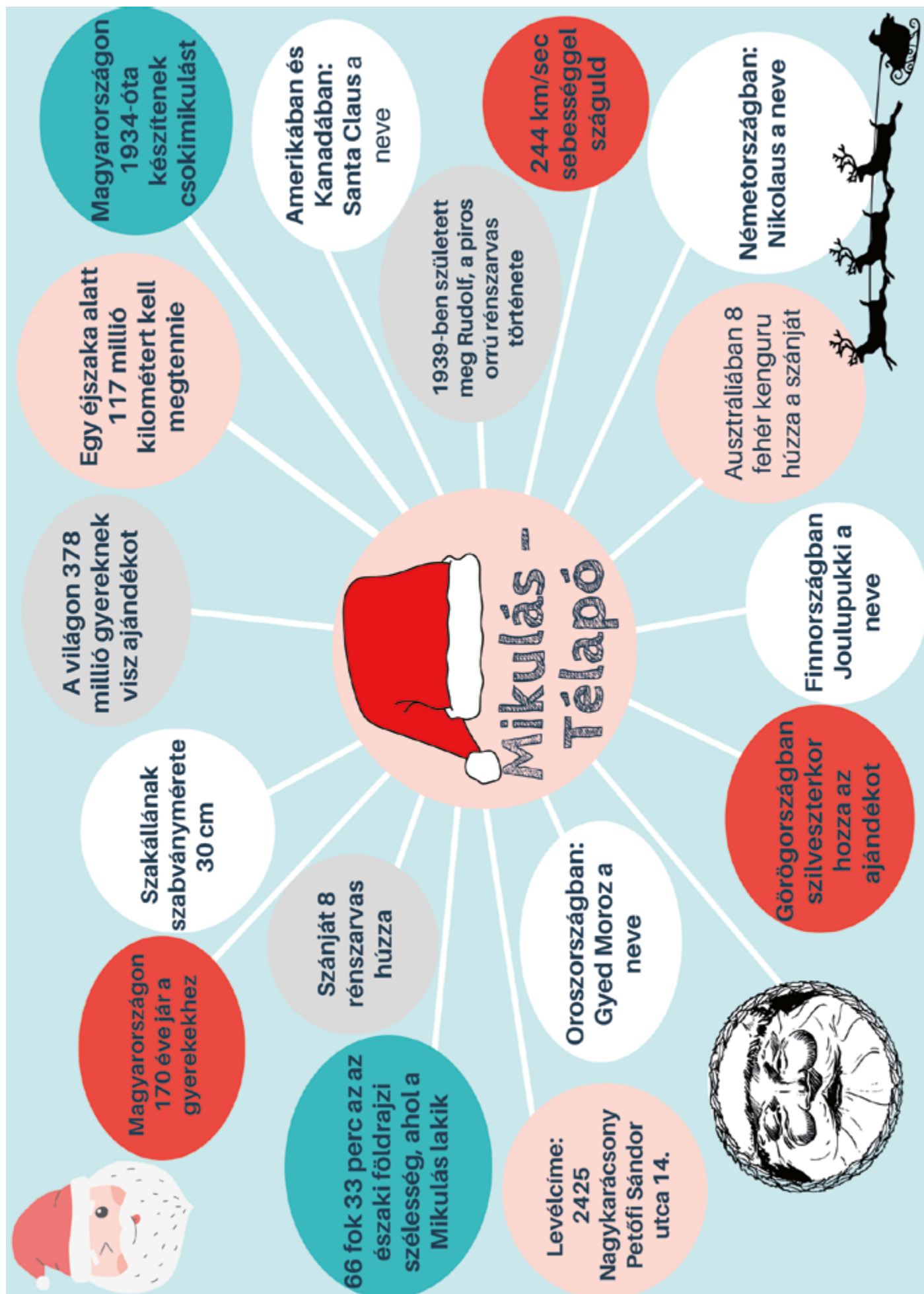
In: Fésűs Éva: Csepp víz: összegyűjtött versek. – Budapest: Szent István Társ., 2016; Pauker Ny.. – 240 p.; 20 cm. – p. 132.

Fábíán Zita rajza

In: Karácsony régi képeslapokon [bev. Rapcsányi László]. – Budapest: Terra: Kossuth Ny., 1986 (Budapest Kossuth). – [78] p.; ill., színes; 28x28 cm

Az érdekességeket összegyűjtötte Hertelendy Helga – Kaposvár. Forrás: Internet. Grafikát készítette: Szőke Henrietta – Kaposvár

51. SZÁM. 1900.

BUDAPEST, DECEMBER 23.

47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt: egy évre 24 korona, fél évre 12. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egy évre 10 korona, fél évre 5. A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával): egy évre 10 korona, fél évre 5. Külföldi előfizetőknek a postailag megfizetendő vételár a mellékletben.

KARÁCSONY.

AZ EMBERISÉG életében, a leghomályosabb óskortól máig, midőn az emberi elme igájába fogja már a villámot, ezernyi mérföldekre beszél, a csillagok sulyát, futását megméri s naponként valódi csodákat teremt, — kétségtelenül legnagyobb szerű, legmagasztosabb, legjelentősebb Jézus Krisztus születése, melynek emlékét egyforma buzgósággal telt lélekkel ülik most meg földünk minden zugában, éjszak és nyugat fehér gyermekei, dől barna, fekete

népei, kelet sárga színű lakosai. Az egyenlítő forró tájéka, a sarki vidékek dermedt hidege, egyformán megrezdül a felhangzó karácsonyi örömelektől, mely száz meg száz nyelven zeng a népek ajakán. Zeng pedig királyokén, koldusokén egyaránt.

De nem is lehet másképp. Hiszen az a vallás, melyet Jézus hirdetett, egyetemes, az egész emberiséget faj, nemzet, osztálykülönbség nélkül felölelő. A kereszténység ajándékozott meg bennünket az emberiség testvériségének nagy, fel-séges eszméjével, lerontva minden korlátot

ember és ember között s összekötve őket a felebaráti szeretettel. Így került az ó-kori népek faji, nemzeti és társadalmi korlátokkal egymástól elkülönített műveltségei helyébe az egyetemes keresztény művelődés, a mely ugyanazokkal az eszközökkel ugyanarra a célra törekszik mindenütt, a hová a Megváltó tanítása elhatott. Az új eszmék áthatották először a régi műveltségű nemzeteket: a görögöt, a római, ezek révén aztán a népvándorlással Európába tödült félvad népeket s megvetették alapját a mai művelt világ alakulásának.

HAZATÉRÉS AZ ÉJFÉLI MISÉRŐL.

Lélek Lajos rajza.

ZÁRSZÓ

Köszönjük a tabi könyvtár, valamint a Takáts Gyula Könyvtár munkatársainak a beküldött anyagokat, amiből ezt a számunkat összeválogattuk. A többi cikk a következő számokban jelenik meg. Továbbra is számítunk rátok, és folyamatosan várjuk a következő félév érdekességeiről, program-

jairól, történeiről írásaitokat, beszámolóitokat, valamint javaslataitokat.

Nyáron jelentkezünk legközelebb.

A SZERKESZTŐK

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert működtető könyvtárak

Központ:

★ Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár (Kaposvár)

Területi központok:

★ Lukács Károly Városi Könyvtár (Balatonboglár)

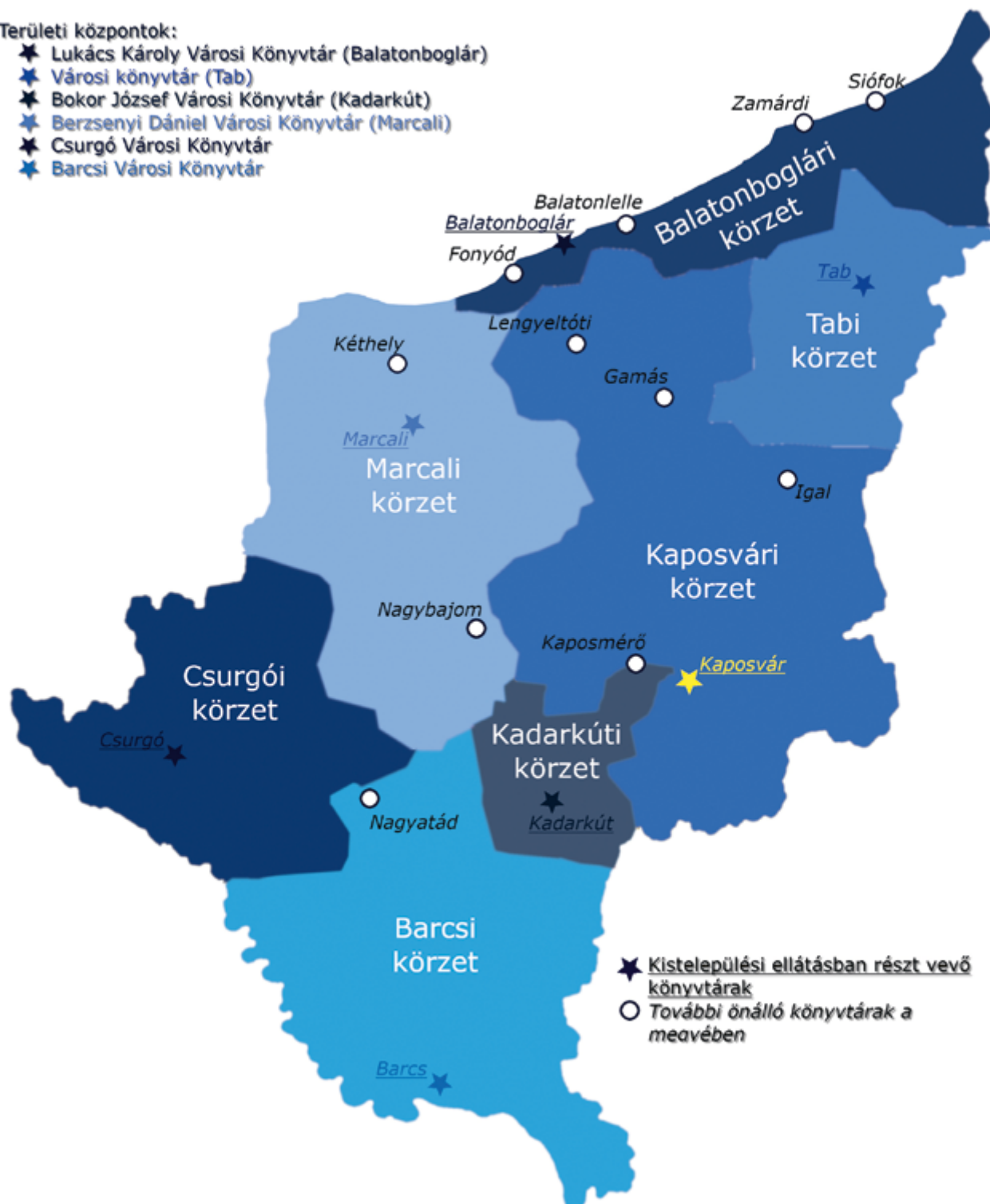
★ Városi könyvtár (Tab)

★ Bokor József Városi Könyvtár (Kadarkút)

★ Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár (Marcali)

★ Csurgó Városi Könyvtár

★ Barcsi Városi Könyvtár

A 228 ellátott kistelepülés listáját megtekintheti
a www.somogyksr.hu weboldalon